TET पेपर 1

7 सराव प्रश्नपत्रिका
+
7 पूर्वीच्या प्रश्नपत्रिका
(2013 - 2021)

14 प्रश्नपत्रिका

नव्या धर्तीचे प्रश्न
उत्तरांसह

K'Sagar
PUBLICATIONS

डॉ. शशिकांत अन्नदाते
MA, MEd, NET, SET (Edu. & Hist.), PhD (Edu.), DSM

स्वाती शेटे BSc, MA, DEd

Published By
Sau. Shobhadevi Kshirsagar
K'Sagar Publications
'Suvarna Shilpa', 444/1 Shaniwar Peth,
Adjacent to Rajmachikar Flour Mill,
Near Dakshinabhimukhi
Maruti Temple, Pune - 411 030.
☎ 24450125, 24455435 9823118810

Email : customer@ksagar.com
sales@ksagar.com
website : www.ksagar.com

© K'Sagar Publications, Pune : 2015

Revised Re-print : 2025
Fifth Edition

The name K'Sagar is registered
under the trade marks Act, 1999

Printed at
Shree Shiva-samartha Printers
Dhayari, Pune

Typesetting
K'Sagar Publications, Pune

Cover Design
K'Sagar Publications, Pune

Price : 345/-

Our Firms

K'Sagar's House of Books
39/1, Durga Chambers, Jogeshwari Mandir Lane,
Pune - 411002. ✆ (020) 24483166
9923906500 8087722277

K'Sagar Book Centre
Nutan Classic, 639 Narayana Peth,
Appa Balwant Chowk, Pune - 411030.
✆ (020) 24453065 9823121395 9545567862/63

K'Sagar's House of Books
Satya-ganesh Sankul, (Saraswati Nivas)
122, Budhwar Peth, Jogeshwari Mandir Lane,
Pune - 411002. ✆ (020) 24465650 9923810566

Due care has been taken to ensure that the information provided in this book is correct. However, the authors and the publishers bear no responsibility for any damage resulting from any inadvertent omission or inaccuracy in the book.

के'सागरीय

प्रा. डॉ. शशिकांत अन्नदाते. महावीर महाविद्यालया-तील या तरुण, अभ्यासू व होतकरू प्राध्यापकाने साकारलेले शिक्षक पात्रता परीक्षा (TET) विषयक हे दुसरे पुस्तक होय. त्यांचे TET पेपर १ व TET पेपर २ संपूर्ण बालमानसशास्त्र व अध्यापनशास्त्र या पुस्तकाच्या लागोपाठ १० आवृत्त्या प्रकाशित झाल्या आहेत. हे पुस्तक विद्यार्थिमित्रांना भावले असून उपयुक्त सिद्ध झाले आहे. अध्यापन चालू असतानाच अध्ययन व लेखन कार्याशी प्रमाणिकपणा हा या तरुण लेखकाचा स्थायीभाव.

डॉ. अन्नदाते यांच्या लेखणीतून साकारलेल्या सात सराव प्रश्नपत्रिका अभ्यासताना त्यांनी विषयाला दिलेला न्याय आणि नव्या परीक्षा पद्धतीची त्यांना असलेली जाण या दोहोंचा प्रत्यय पानोपानी आल्याशिवाय राहत नाही.

श्री. आचार्यरत्न देशभूषण शिक्षण प्रसारक मंडळाचे चेअरमन व कोल्हापुरातील नामवंत विधीज्ञ मा. के. ए. कापसे, याच संस्थेचे कार्यवाह मा. मोहन गरगटे व प्राचार्य डॉ. राजेंद्र लोखंडे यांच्याकडून लेखनाची प्रेरणा व उत्तेजन मिळाल्याचे प्रा. अन्नदाते कृतज्ञतेने नमूद करतात.

आपल्या सहकारी प्राध्यापकांकडून, आपल्या कुटुंबीयांकडून विशेषत्वाने आई-वडील, आणि मेहुणे श्री. जिनदास संगवे व श्री. कुलभूषण उखळकर तसेच बंधू श्री. रवींद्र व नित्यानंद यांनीही लेखनास उत्तेजन दिल्याचे प्रा. अन्नदाते आवर्जून सांगतात. आपल्या गुरूजनांना व सहकारी मित्रांनाही आपल्या लेखन प्रयत्नाचे श्रेय देण्यास ते विसरत नाहीत. आपली पत्नी सौ. स्वाती हिने लेखनास अनमोल मदत केल्याचेही ते आवर्जून नमूद करतात. हा प्रा. अन्नदाते यांचा आणखी एक गुणविशेष.

सात सराव प्रश्नपत्रिका व सन २०१३, २०१४, २०१६, २०१७, २०१८, २०१९ व २०२१ मध्ये होऊन गेलेल्या परीक्षांच्या सात प्रश्नपत्रिका अशा एकूण चौदा प्रश्नपत्रिकांचा समावेश असलेला हा संदर्भ आपणास आपल्या परीक्षेसाठी उपयुक्त सिद्ध होईल व आपला यशोमार्ग निश्चितच सुकर करील अशा सार्थ अपेक्षेसह तो आपल्या हाती सोपविताना अतिशय आनंद होत आहे. आपल्या निश्चित अशा यशाकरिता यथार्थ शुभेच्छांसह!

आपलाच,
व्ही. एस. क्षीरसागर
(K'Sagar)

अनुक्रमणिका

१.	सराव प्रश्नपत्रिका पहिली	५
२.	सराव प्रश्नपत्रिका दुसरी	२४
३.	सराव प्रश्नपत्रिका तिसरी	४२
४.	सराव प्रश्नपत्रिका चौथी	६०
५.	सराव प्रश्नपत्रिका पाचवी	७८
६.	सराव प्रश्नपत्रिका सहावी	९५
७.	सराव प्रश्नपत्रिका सातवी	११२
८.	TET पेपर पहिला २०१३	१२८
९.	TET पेपर पहिला २०१४	१४३
१०.	TET पेपर पहिला २०१६	१६०
११.	TET पेपर पहिला २०१७	१७८
१२.	TET पेपर पहिला २०१८	१९४
१३.	TET पेपर पहिला २०१९	२१०
१४.	TET पेपर पहिला २०२१	२२६

हे लक्षात ठेवा!

1. राज्यातील मनपाची संख्या 29 (2024) इतकी आहे.
2. सर्वांत शेवटी स्थापन झालेली मनपा जालना. (7 ऑगस्ट, 2023)
3. जि. प. अध्यक्षांना पूर्वी उपमंत्र्यांचा दर्जा होता; 1995 मध्ये त्यांना राज्यमंत्र्यांचा दर्जा दिला गेला.
4. सन 2024 मधील माहितीनुसार शनी या ग्रहास सर्वाधिक म्हणजे 146 उपग्रह असून गुरूला 95 उपग्रह आहेत.
5. राज्यात सध्या एकूण 78 विद्यापीठे असून त्यामध्ये 29 राज्य विद्यापीठे, 27 खाजगी विद्यापीठे व 21 अभिमत विद्यापीठे व 1 केंद्रीय विद्यापीठ आहे.
6. लोकसंख्येच्या बाबतीत आता भारताचा जगात पहिला क्रमांक लागतो.
7. सरंगा (पापलेट) हा महाराष्ट्राचा राज्यमासा होय.
8. सन 2024 मधील स्थितीनुसार भारतात 28 राज्ये व 8 संघराज्य प्रदेश आहेत.
9. सी. व्ही. रामन यांनी रामन इफेक्टस्‌चा शोध लावला. त्या दिवशी म्हणजे 28 फेब्रुवारी रोजी भारतात विज्ञान दिन साजरा केला जातो.
10. भारतात सन 2024 च्या सुरुवातीला अभयारण्यांची संख्या 573 इतकी होती व त्यांनी 1,23,762.56 चौ. कि. मी. इतका भूभाग व्यापला होता.
11. भारतात सन 2024 च्या सुरुवातीला राष्ट्रीय उद्यानांची संख्या 106 इतकी होती. त्यांनी 44,402.95 चौ. कि. मी. इतका भूभाग व्यापला होता.
12. सरपंच आणि नगराध्यक्ष यांची निवड गावातील/नगरातील नागरीकांकडून प्रत्यक्ष प्रौढ मतदान पद्धतीने केली जाते.

अद्ययावत माहिती

(1) औरंगाबादचे छत्रपती संभाजीनगर, उस्मानाबादचे धाराशिव, याप्रमाणे नामांतर केले गेले आहे. विद्यार्थिमित्रांनी कृपया वरील बदलांची नोंद घ्यावी. या पुस्तकात जेथे जुन्या नावांचा उल्लेख असेल तेथे कृपया योग्य ते बदल करून घेऊन सहकार्य करावे, ही विनंती.

(2) अहमदनगर शहराचे तसेच जिल्ह्याचे नामकरण 'अहिल्यानगर' असे करण्यास 13 मार्च, 2024 रोजी झालेल्या मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत मान्यता देण्यात आली. केंद्र शासनाची मान्यता प्रतीक्षाधीन आहे. या अनुषंगाने पुढील घडामोडींकडे लक्ष असू द्यावे.

युनेस्कोच्या जागतिक वारसा यादीत असणारी महाराष्ट्रातील ठिकाणे

सांस्कृतिक ठिकाणे

अ. क्र.	स्थळ/वारसा यादीत सामील करण्यात आलेले वर्ष	घटकराज्य
1.	अजिंठा लेणी (1983)	महाराष्ट्र
2.	वेरूळ लेणी (1983)	महाराष्ट्र
3.	एलिफंटा गुंफा/लेण्या (1987)	महाराष्ट्र
4.	छत्रपती शिवाजी टर्मिनस (पूर्वीचे व्हिक्टोरिया टर्मिनस) 2004	महाराष्ट्र
5.	पश्चिम घाट (2012)	महाराष्ट्र, केरळ, गोवा, कर्नाटक, गुजरात आणि तमिळनाडू
6.	दक्षिण मुंबईतील एकोणिसाव्या व विसाव्या शतकातील व्हिक्टोरियन गॉथिक आणि आर्ट डेको इमारती (2018)	महाराष्ट्र (मुंबई)

कर्नाटकातील होयसळ येथील मंदिरे व पश्चिम बंगालमधील शांतिनिकेतन यांचा समावेश सन 2023 मध्ये जागतिक वारसा स्थळांमध्ये झाला आहे.

मराठी वर्णमाला

शासन व्यवहारात देवनागरी लिपी व वर्णमालेनुसार मराठी हस्तलेखन, टंकलेखन, मुद्रण, संगणक इत्यादींसाठी स्वीकारलेली देवनागरी लिपी व वर्णमाला अद्ययावत करण्यासंबंधीच्या महाराष्ट्र शासनाच्या सामान्य प्रशासन विभाग, शासन निर्णय, क्रमांक-कपासू-2020/प्र. क्र. 56/भाषा-2 दिनांक 10 नोव्हेंबर, 2022 सोबतच्या सहपत्रास अनुसरून,

(1) अद्ययावत मराठी वर्णमालेत एकूण 52 वर्ण आहेत.

(2) एकूण 52 वर्णांपैकी 14 स्वर, 2 स्वरादी, 34 व्यंजने आणि 2 विशेष संयुक्त व्यंजने आहेत.

अद्ययावत मराठी वर्णमाला पुढीलप्रमाणे आहे–

मराठी वर्णमाला

स्वर (एकूण 14)

अ	आ	इ	ई	उ
ऊ	ऋ	ऌ	ए	ॲ
ऐ	ओ	ऑ	औ	

स्वरादी (एकूण 2)

ं (अनुस्वार)	ः विसर्ग

व्यंजने (एकूण 34)

क्	ख्	ग्	घ्	ङ्
च्	छ्	ज्	झ्	ञ्
ट्	ठ्	ड्	ढ्	ण्
त्	थ्	द्	ध्	न्
प्	फ्	ब्	भ्	म्
य्	र्	ल्	व्	
श्	ष्	स्		
ह्	ळ्			

विशेष संयुक्त व्यंजने

क्ष्	ज्ञ्